

Самостійна робота студентів як активний метод навчання на кафедрі поліклінічної терапії

Казаков Ю.М., Звягінцева Л.А., Трибрат Т.А., Боряк В.П., Штомпель В.Ю.

Підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних задовольнити потреби населення у профілактиці захворювань та якісній медичній допомозі, - основне завдання медичних вузів. Наблизити виконання цього важливого завдання можна шляхом використання нових технологій, активних методів навчання, до яких належать різні види самостійної роботи студентів. Самостійна робота передбачає планування, організацію, управління та контроль – з боку викладача, і самостійне оволодіння знаннями та вміннями – з боку студентів.

Планування самостійної роботи залежить від деяких факторів: мети навчального заняття, його змісту, рівня підготовленості студентів, можливості інтенсифікації навчального процесу, його оснащеності, забезпеченості студентів навчально-методичною літературою.

Самостійна робота студентів передбачає кілька рівнів пізнавальних дій: I рівень – діяльність студента спрямована на читання, запам'ятовування і відтворення інформації; II – діяльність студента спрямована на аналіз інформації; III – діяльність студента спрямована на застосування знань та умінь під час самостійної курації хворих, проведення диференційного діагнозу, складання плану лікування, під час вирішення питань експертизи працездатності та реабілітації хворих.

Плануючи самостійну роботу, викладач визначає види робіт, які студент повинен виконати в системі практичних занять: а)засвоєння теоретичного матеріалу; б)самостійне розв'язання ситуаційних задач; в)формування навичок практичного застосування вивченого матеріалу; г) використання навичок і умінь обстеження хворого та написання амбулаторної карти, направлення на МСЕК, оформлення листка непрацездатності, плану лікувально-профілактичних заходів та епікризу для диспансерної групи хворих; д)опанування навичками роботи з лікувально-діагностичною апаратурою; е)інтерпретація даних обстеження.

Поглибленням навчального процесу є ділова гра. Досвід показує, що ситуаційна гра стимулює інтерес до теми, створює позитивне емоційне забарвлення навчання. Важливою умовою використання цього методу є вибір ситуацій, найбільш відповідальних і важливих у професійній діяльності:

наприклад, тактика дільничного терапевта у разі гострої коронарної недостатності, бронхоспазму, пневмонії та ін.

Серед форм і методів цієї роботи слід відмітити амбулаторний прийом хворих; роботу в спеціалізованих кабінетах – кардіологічному, алергологічному, інфекційних захворювань, ендокринологічному, підлітковому, ЛКК, МСЕК, роботу в кабінеті функціональної діагностики; роботу на лікарській дільниці – самостійне обслуговування хворих удома (6 курс); заповнення медичної документації (амбулаторна карта, посильний лист на МСЕК, листок тимчасової непрацездатності тощо); чергування в поліклініці з невідкладної допомоги, розв'язання ситуаційних задач з поліклінічної терапії, ділові ігри; реферування терапевтичних журналів і монографічної літератури, виступ на навчально-практичних конференціях; санітарно-просвітна робота (бесіди з хворими).

Працюючи з дільничними і цеховими лікарями, студенти можуть осмислити, відчувати особливості, специфіку роботи поліклінічного лікаря – від нього залежить рання діагностика і своєчасність призначення лікування як за гострих, так і за хронічних захворювань.

У процесі самостійної роботи студенти опановують уміннями ведення в умовах поліклініки хворих із хронічними і рецидивуючими захворюваннями: артеріальною гіпертензією, хронічною недостатністю кровообігу, ішемічною хворобою серця, порушенням ритму серця, хронічними захворюваннями легень, шлунково-кишкового тракту та ін..

У цьому плані велику роль відіграє також диспансерний метод, що студенти вивчають під час безпосередньо роботи з хворими і на практичних заняттях.

Під час роботи на територіальній дільниці студенти ознайомлюються з журналом інфекційних захворювань, заповненням термінового повідомлення про інфекційне захворювання, гостре харчове, побутове, професійне отруєння, беруть участь у проведенні профілактичних щеплень.

Згідно з індивідуальним графіком, складеним викладачем, студенти працюють у кабінетах спеціалістів. У кожному із кабінетів вони ознайомлюються з планами роботи і звітами про роботу спеціалістів. В алергологічному кабінеті студенти засвоюють особливості ведення амбулаторної карти алергологічного хворого, методику проведення шкірних алергологічних проб.

Залучення студентів до науково-дослідної роботи, що ведеться на кафедрі, є важливим компонентом, методом збудження творчої активності студентів, підвищенням мотивації навчання.

Таким чином, самостійну та науково-дослідну роботу на кафедрі поліклінічної терапії вважаємо фактором активізації навчання студентів, а умови клінічних баз кафедри та її специфіка дозволяють використовувати елементи цієї роботи в достатньому обсязі.